

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6Csp/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123257888
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:6123257888.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava-Ružinov, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, 2. D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, obaja žalovaní právne zastúpení: JUDr. Michal Barnovský, advokát, Námestie Gen. Štefánika 532/7, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o zaplatenie 26.900,52 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému v 1. a 2. rade **p r i z n á v a** náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré je povinný zaplatiť žalobca, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e:

1. Žalobca sa podanou žalobou na upomínací súd Banská Bystrica domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 26.900,52 eur titulom porušenia zmluvných podmienok žalovanými, z uzatvorenej Zmluvy o úvere z 30.9.2013.

2. Okresný súd Banská Bystrica dňa 26.4.2023 vydal vo veci platobný rozkaz sp. zn. 33Up/358/2023, ktorým žalobe vyhovel. Obaja žalovaní podali voči platobnému rozkazu odpor a vec bola postúpená Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

3. V podanom odpore žalovaní uviedli, že v prípade predmetnej zmluvy o úvere ide o spotrebiteľskú zmluvu, a preto sa majú aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalovaní vzniesli námietku premlčania uplatneného nároku. Uviedli, že splátka za máj 2019 ako najstaršia splátka nebola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (splatnosť vyhlásenia k 19.10.2020) riadne a včas uhradená a od zročnosti danej splátky, t.j. od 15.5.2019, začala plynúť premlčacia doba na zaplatenie celého zosplateného dlhu, ktorá uplynula dňa 15.5.2022. Žalobca podal žalobu na súd dňa 3.3.2023, teda po uplynutí premlčacej doby v zmysle § 103 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka.

4. Žalobca v písomnom poprel, aby bol uplatnený nárok premlčaný. Uviedol, že výpočet omeškania, t.j. poslednej splátky, od ktorej začala plynúť premlčacia lehota, žalovanými nie je správny, pretože nezohľadňuje zmeny splátkového plánu na základe žiadosti žalovaných. Z priloženého výpisu z účtu medziúveru je zrejmé, že žalovaní sa dostali do omeškania so splátkou splatnou za mesiac marec 2020, splatnou k 15-temu dňu v mesiaci, nakoľko táto splátka nebola uhradená v plnej výške. Žalobca vyhlásil mimoriadnu platnosť úveru pre splátku splatnú k 15.03.2020, t.j. premlčacia doba začala žalobcovi plynúť nasledujúci deň po splatnosti splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, teda od 16.03.2020.

5. Žalovaní v písomnom vyjadrení uviedli, že v danom prípade ide o formulárovú zmluvu pripravenú vopred žalobcom, a teda ide o spotrebiteľskú zmluvu. Majú za to, že v zmluve o úvere nie je správne uvedený údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru § 2 písm. l) zák. o spotrebiteľských úveroch. Z obsahu zmluvy vyplýva, že žalovaným bol poskytnutý úver vo výške 26.300,- eur, avšak z listinných dôkazov – výpisu z účtu je zrejmé, že im bola reálne vyplatená suma 25.984,40 eur (dňa 4.10.2023 suma 19.290,38 eur, dňa 4.10.2023 suma 1.749,62 eur a dňa 30.10.2023 suma 4.944,40 eur; poznámka súdu: správne má byť uvedený rok 2013 nie rok 2023). Suma vo výške 315,60 eur ako rozdiel plnej sumy poskytnutého úveru bola zo strany žalobcu okamžite dňa 4.10.2013 stiahnutá na úhradu poplatku za uzatvorenie zmluvy. V tomto smere poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021 z 30.6.2022 a rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 26.4.2016 vo veci C-377/14. Žalovaní uviedli, že v dôsledku nesprávne uvedenej výšky úveru zníženej o poplatok za poskytnutie úveru, nemôže byť správne vypočítaná ani RPMN. Z týchto dôvodov sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaní sú tej mienky, že v zmluve je nesprávne uvedený i údaj o priemernej hodnote RPMN (§ 9 ods. 2 písm. y) zák. o spotrebiteľských úveroch), keď v zmluve je uvedená výška 18,63 % a v zmysle súhrnných informácií o údajoch a novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2013, však priemerná RPMN predstavuje hodnotu pri danom type úveru 8,92 %. Ako ďalší dôvod nedôvodnosti podanej žaloby žalovaní uviedli to, že žalobca neposúdil schopnosť žalovaných splácať predmetný úver s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 zák. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca neskúmal príjmovú, ani výdavkovú stránku žalovaných, či už z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti žalovaných ako spotrebiteľov splácať predmetný úver. S poukazom na § 11 ods. 2 prvej vety zákona o spotrebiteľských úveroch, žalobca nie je oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru. Žalovaní v štádiu medziúveru mali plniť z medziúveru iba úroky a úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, teda žalovaní mali uhrádzať iba vklady na účet sporenia, ktoré uhrádzali (dokonca podstatne viac ako mali) a nemožno konštatovať omeškanie žalovaných s úhradou splátky viac ako tri mesiace.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 10.4.2024 uviedol, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere platila výlučne obchodnoprávna úprava a zmluva o úvere bola posudzovaná ako absolútny obchod a poplatok za spracovanie úveru bol v čase poskytnutia možný zúčtovať pri prvom čerpaní - § 499 Obchodného zákonníka. Žalobca je toho názoru, že spracovateľský poplatok nemá dosah na výpočet RPMN a v tomto smere poukázali na vyjadrenie Národnej banky Slovenska. Vo vzťahu k výške priemernej RPMN žalobca predložil súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2013, zverejnený na webovom portáli Ministerstva financií SR. K preverovaniu bonity žalobca uviedol, že bonita sa nevyhodnocuje pre každého dlžníka zmluvy zvlášť, ale v spoločnom meradle, pričom v roku 2013 ešte neexistovali Opatrenia NBS, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca vykonal dopyt do spoločného registra bankových a nebankových informácií (SRBI/NRKI) a bolo zistené, že klienti posledných 12 mesiacov mali vyhovujúcu platobnú disciplínu. Žalobca okrem toho požadoval od žalovaného v 1. rade potvrdenie o príjme, ktorý predložil rozhodnutie o zvýšení starobného dôchodku na sumu 208,- eur. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/100/2019 z 13.2.2020.

7. Žalovaní učinili dňa 18.4.2024 písomné vyjadrenie, v ktorom okrem iných už v skorších podaniach uvádzaných tvrdeniach vo vzťahu k bonite uviedli, že žalobca zistil príjem výlučne žalovaného v 1. rade z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, a to priznaný invalidný dôchodok vo výške 282,20 eur. Príjem žalovanej v 2. rade nezistil a ani nepredložil žiaden doklad o skúmaní jej príjmu, pričom zo žiadosti vyplýva, že majú jedno nezaopatrené dieťa. Z predložených dokumentov však vôbec nevyplýva, aby sa žalobca akýmkoľvek spôsobom zaoberal výdavkovou stránkou žalovaných, resp. ich nákladmi. Uviedol, že výška životného minima v období od 1.7.2013 predstavovala pre dvoch dospelých a jedno nezaopatrené dieťa sumu 426,70 eur. V prípade zisteného príjmu žalovaných v sume 282,20 eur po odrátaní mesačnej splátky úveru vo výške 178,90 eur by im zostávala na zabezpečenie základných životných potrieb suma 103,30 eur, čo predstavuje cca 1/4 životného minima v prípade dvoch dospelých a jedného nezaopatreného dieťaťa. Poskytnutý úver žalovaní považujú za bezúročný a bezpoplatkov, pričom v štádiu medziúveru mali doposiaľ uhrádzať mesačné vklady na účet sporenia vo výške 32,27 eur. Doposiaľ uhradili sumu 10.079,68 eur, z čoho vyplýva, že sa nemohli dostať do omeškania so zaplatením splátok vkladov na účet sporenia, ktoré od 15.10.2013 k 18.4.2024 predstavujú 126 splátok, t.j. v sume 4.066,02 eur. Teda žalovaní zaplatili viac ako mali, a preto považujú žalobu za nedôvodnú.

8. Súd vo vec nariadil pojednávanie. Žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti. Uviedol, že trvá na doterajších písomných vyjadreniach. Právny zástupca žalovaných na pojednávaní zotrval na skutkovej i právnej argumentácii uvedenej v písomných podaniach.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a za preukázané podstatné skutkové tvrdenia považuje:

9. Žalobca a žalovaní uzatvorili dňa 30.9.2013 zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie medziúveru, spotrebiteľského na dobu určitú. V zmluve boli uvedené tieto parametre: cieľová suma zmluvy o stavebnom sporení 26.300,- eur, výška mesačného vkladu na účet stavebného sporenia 32,27 eur, výška úrokovej sadzby vkladov na účet stavebného sporenia 2,00 % p.a., splatnosť vkladov na účet stavebného sporenia 15. deň mesiaca, úroková sadzba úroku z omeškania z omeškaných vkladov 5 % p.a., počet mesačných vkladov do pridelenia CS 255, výška medziúveru/celková výška úveru 26.300,- eur, úroková sadzba medzi úveru 6,69 % p.a., výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru 146,63 eur, splatnosť úrokov z medzi úveru 15. deň mesiaca, počet splátok úrokov z medziúveru do pridelenia CS 255, výška stavebného úveru po pridelení CS 15.488,11 eur, úroková sadzba stavebného úveru 4,70 %, výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru 178,90 eur, počet splátok stavebného úveru 105, splatnosť splátok stavebného úveru v 15. deň mesiaca, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru 15.9.2043, RPMN 7,05 %, priemerná RPMN 18,63 %, celková výška medzi úveru 26.300,- eur, celková čiastka medziúveru, ktorú musí dlžník zaplatiť 67.346,76 eur. V čl. VIII bod 8.1 je uvedené, že poplatok za spracovanie úveru, ktorý si veriteľ zúčtuje pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov úveru tak, že celková suma úveru poukázaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku tohto poplatku.

Medzi stranami sporu bolo nesporné, že žalovaní uhradili žalobcovi celkovo sumu 10.079,68 eur.

Žalobca dňa 3.9.2020 písomne upozornil žalovaných, že dňa 25.9.2020 vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko napriek výzvam nedošlo k uhradeniu vkladu na účte stavebného sporenia, resp. omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátenie splátky za mesiac september 2020 vo výške 1251,60 eur. Obaja žalovaní prevzali predmetné upozornenie dňa 8.9.2020.

Dňa 19.10.2020 žalobca zaslal žalovaným oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru k 19.10.2020, pričom dlžná suma predstavuje 26.328,32 eur. Toto oznámenie obaja žalovaní prevzali dňa 22.10.2020.

Žalobca dňa 7.3.2019 na základe žiadosti žalovaných súhlasil so zmenou splátkového plánu tak, že na účte sporenia povolil odklad mesačných vkladov na dobu od 1.3.2019 do 31.5.2019, na účte medziúveru povolil dočasné zníženie mesačných splátok na sumu 100,- eur od 1.3.2019 do 31.5.2019. Následne dňa 5.6.2019 žalobca povolil ďalšiu zmenu splátkového plánu a na účte sporenia povolil odklad mesačných vkladov na dobu od 5.9.2019 do 29.2.2020, na účte medziúveru dočasné zníženie mesačných splátok na sumu 44,- eur.

Z kópie rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 6.12.2012 vyplýva, že žalovaný je poberateľom invalidného dôchodku v sume 282,20 eur.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia:

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 51 ods. 1, 2, 3, 4, OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so

zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

14. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch, ďalej len ZSÚ (platný a účinný v čase uzatvorenia zmluvy), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 2 písm. d) ZSÚ, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 2 písm. l) ZSÚ celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

17. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

18. Podľa § 9 ods. 1 ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

19. Podľa § 9 ods. 2 ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

23. Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

20. Podľa § 11 ods. 2 ZSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

21. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

22. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

Súd dospel k záveru:

23. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že

takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

24. Predmetná zmluva o úvere je vzhľadom na povahu účastníkov zmluvného vzťahu, t.j. dodávateľ a spotrebiteľ, zmluvou spotrebiteľskou a vzťahujú sa na ňu ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zároveň zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských, a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Samotná zmluva o úvere v Článku XI. obsahovala dojednanie zmluvných strán, že na predmetný úverový vzťah sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

25. Medzi stranami sporu bolo rozporované, či úverová zmluva spĺňa obligatórne náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaní namietali porušenie ust. § 9 ods. 2 písm. g) uvedenie nesprávnej celkovej výšky spotrebiteľského úveru, keď v skutočnosti žalovaným boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 25.984,40 eur a nie 26.300,- eur ako to je uvedené v zmluve o úvere, a to v dôsledku zníženia o poplatok za poskytnutie úveru.

26. Súd sa pri rozhodovaní v predmetnej právne veci priklonil k právnomu názoru vyjadrenému v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021. V bode 17 rozhodnutia sp. zn. 9Cdo/287/2021, je uvedené, cit.: „Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o celkovej výške úveru. V zmysle definície zákona o spotrebiteľských úveroch ide o maximálnu výšku alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy. Zákon zároveň definuje osobitne aj pojem celkových nákladov spotrebiteľa ako všetkých nákladov spojených s úverom vrátane poplatkov akéhokoľvek druhu. Pokiaľ je teda predmetom posúdenia poplatok za poskytnutie úveru, ktorý je bez pochyb nákladom spotrebiteľa súvisiacim s úverom, potom je pojmovo vylúčené, aby bol zároveň považovaný za finančné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy. Žalobkyňa tak síce formálne poskytla žalovanej finančné prostriedky v sume 8.000,- eur, avšak v dôsledku následného odpočítania poplatku za poskytnutie úveru s týmito finančnými prostriedkami žalobkyňa nemohla disponovať a v skutočnosti jej bola ako úver poskytnutá suma nižšia, než bola deklarovaná v zmluve o úvere. Navyše v dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, pretože dôsledkom neoprávneného zahrnutia poplatku za poskytnutie úveru, ktorý predstavuje celkový náklad úveru pre spotrebiteľa, do celkovej výšky úveru, bude podhodnotenie RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru.“

27. Súd považuje za nesprávne uvedenú celkovú výšku úveru v úverovej zmluve (v danom prípade 26.300,- eur), keď na účet dlžníka veriteľ poukázal sumu 25.984,60 eur, krátenú o poplatok za poskytnutie úveru vo výške 315,60 eur. Vzhľadom na tento prijatý záver súd konštatuje, že v zmluve o úvere nie je správne uvedená celková výška úveru a ani správne uvedená – vypočítaná výška RPMN.

28. Ďalej sa súd zaoberal otázkou splnenia odbornej starostlivosti veriteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver žiadateľom o úver. Veriteľ bol podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch povinný pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť dlžníka splácať spotrebiteľský úver. Pri posudzovaní úverovej schopnosti dlžníka bol veriteľ povinný brať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem dlžníka a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Z odseku 2 § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch zároveň vyplýva, že veriteľ pri posudzovaní úverovej schopnosti dlžníka vychádza z informácii a dokladov poskytnutých na jeho žiadosť samotným dlžníkom a súčasne si je veriteľ povinný sám zabezpečiť informácie o dlžníkovi z príslušných databáz. Veriteľ pre posúdenie úverovej schopnosti dlžníka je povinný získať informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je potrebné ďalej overovať. Veriteľ musí disponovať takými informáciami o príjmoch a výdavkoch dlžníka, z ktorých bude schopný čo najobjektívnejšie posúdiť finančnú situáciu dlžníka. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je potrebné chápať ako situáciu, keď spotrebiteľ s poukazom na svoje pravidelné príjmy a výdavky disponuje dostatkom finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať spotrebiteľský úver v predpokladanej výške.

29. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že veriteľ zisťoval príjem dlžníka, a to len žalovaného v 1. rade. Zisťovanie príjmu žalovaného v 2. rade žalobca nepreukázal, z čoho súd vyhodnocuje, že žalobca túto skutočnosť ani nezisťoval, a teda si ju nesplnil. Žalobca zisťoval úverovú zaťaženosť dlžníka v úverovom registri, avšak zákonodarca uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, čo znamená povinnosť zistiť nielen jeho príjem, ale aj pravidelné výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje, ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí.

30. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je podľa súdu dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Veriteľ dôsledne neskúmal výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb, pričom ak v zmluve/žiadosti o úver uvádza mobilné číslo spotrebiteľa, tak minimálne náklad s jeho používaním má, rovnako tak žije v dome/byte, tzn., že sa minimálne musí podieľať na nákladoch spojených s užívaním nehnuteľnosti a taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, ošatenie, čo veriteľ vôbec neskúmal.

31. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 sa výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, avšak uvedené ustanovenie nezaväzuje povinnosti veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zisťovať reálne náklady spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb. Iba v prípade, ak by veriteľom zistené reálne náklady spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb boli nižšie ako suma životného minima, tak pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať úver musí vychádzať zo sumy životného minima a nie z reálne zistených nákladov. Veriteľ je však v každom prípade povinný zisťovať reálne náklady spotrebiteľa, čo v danom prípade žalobca nepreukázal.

32. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenia toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných mesačných výdavkov taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch spotrebiteľa, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ ako dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. (viď rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18CoCsp/34/2023 z 29.2.2024) Žalobca vykonaným dokazovaním nepreukázal, že ako veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere riadne zisťoval výdavky žalovaných.

33. Keďže žalobca nepredložil potrebné dôkazy, ktorými by preukázal, že ako veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere s dlžníkom skúmal riadne jeho schopnosť splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, súd má za to, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri plnení svojej zákonnej povinnosti skúmať schopnosť dlžníka splácať spotrebiteľský úver, čo vedie k nemožnosti veriteľa požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 2 prvá veta zákona o spotrebiteľských úveroch. Zároveň súd dospel k záveru, že veriteľ hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nepredložil

žiadne dôkazy, aby schopnosť dlžníka splácať spotrebiteľský úver posudzoval s prihliadnutím k jeho pravidelným mesačným výdavkom. Uvedené má za následok, že poskytnutý úver je bez úrokov a poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch.

34. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaní ako dlžníci sú žalobcovi ako veriteľovi povinní vrátiť iba sumu poskytnutých finančných prostriedkov. Žalovaní reálne čerpali medziúver v sume 25.984,40 eur. Žalobca však v konaní nešpecifikoval, z ktorých konkrétnych žalovanými neuhradených splátok vyplýva výsledná suma. Bez toho súd nevedel posúdiť, či žalobcom uplatnený nárok (ako celkový súčet jednotlivých nespĺnených splátok) bol správny a či nedošlo (ohľadne niektorých splátok) k premičaniu nároku žalobcu podľa § 54a Občianskeho zákonníka. Bolo úlohou žalobcu v spore uviesť konkrétne skutkové tvrdenia, aké splátky žalovaní neuhradili, v akej výške, aký z nich nezaplatili úrok, čo celkovo predstavuje konkrétnu sumu. Žalobcovi boli všetky vyjadrenia žalovaných doručené, teda vedel, aká je ich argumentácia v spore, a že tieto skutočnosti namieta. Žalobca musí tiež niesť následok svojej neprítomnosti na pojednávaní, kde by o tomto nedostatku bol podľa § 181 ods. 2 CSP oboznámený. Súd nie je pritom povinný inak oznamovať predbežný právny názor (k tomu pozri uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 27.10.2010 sp. zn. III. ÚS 2848/10). V sporovom konaní je základnou povinnosťou žalobcu, uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a predložiť za účelom ich preukázania dôkazy tak, aby bol v spore úspešný vo vzťahu k nároku, ktorý žaluje. Podmienkou však je, aby súd vedel tieto rozhodujúce skutkové tvrdenia, podporené príslušným dôkazmi podradiť (subsumovať) pod konkrétne ustanovenia právnej normy. Pritom platí, že súd nie je povinný za žalobcu vyhľadávať rozhodujúce skutočnosti z masy predložených dôkazov, aby tým nahrádzal procesnú nečinnosť žalobcu. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. V súlade so zásadou kontradiktórnosti konania nie je úlohou súdu zisťovať a robiť skutkové závery na základe vlastnej iniciatívy. Bolo by porušením aj zásady rovnosti strán sporu (a to najmä v prípade spotrebiteľskej veci), ak by súd tvoril skutkové tvrdenia za žalobcu, t.j. ak by vyhľadával v listinných dôkazoch skutočnosti, ktoré má žalobca tvrdiť.

35. V tomto smere súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15CoCsp/16/2024 z 24.4.2024, kde odvolací súd uviedol: „...v zhode s názorom okresného súdu poukazuje na jednu z podstatných náležitostí žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP, ktorou je povinnosť tvrdenia, aby súd mohol rozhodnúť o uplatnenom nároku v zmysle uplatneného petitu. Žalobca svoj nárok v spore vymedzil ako plnenie z úveru, ktorý mal byť predčasne splatný. Ak by okresný súd namiesto zamietnutia žaloby priznal žalobcovi plnenie splatných splátok zo zmluvy o úvere bez toho, aby žalobca doplnil rozhodujúce skutkové tvrdenia v tomto smere (poznámka odvolacieho súdu: napriek tomu, že na uvedené bol súdom prvej inštancie vyzvaný, pričom sa nezúčastnil ani nariadeného pojednávania, kedy sa mohol oboznámiť s predbežným právnym posúdením súdu) a navrhol prípadný eventuálny petít, by takýmto rozhodnutím prekročil rámec vymedzeného petitu, nakoľko by priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v samotnej žalobe. Napriek tomu, že žalobca sa domáhal plnenia z rovnakej zmluvy, po skutkovej stránke tvrdil, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti poskytnutého úveru. Ak by teda okresný súd bez procesnej aktivity žalobcu tomuto priznal uplatnený nárok v rozsahu splatných splátok spolu s príslušenstvom, tak by prekročil žalobný návrh, a to ešte v spore s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP, ktorou bol žalovaný, čím by porušil zásadu „ne ultra petitem“, čo by spôsobilo porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12. 02. 2024).“ Zhodný názor zaujal i Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 2CoCsp/20/2020 z 23.9.2020.

36. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol takto:

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. V konaní bol plne úspešný žalovník, preto mu súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.